

Diplomatura de Ciències Empresarials a la Universitat Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

L'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de Sabadell va ser fundada el 1942 com a Escola de Comerç. Posteriorment, el 1972, es va integrar a la UAB i, juntament amb l'Escola Universitària d'Informàtica, constitueixen el campus de Sabadell de la UAB. L'Escola té més de 1.500 persones matriculades (dades del curs 2000-2001) i cada any s'hi graduen al voltant de 176 persones.

Es tracta, juntament amb la llicenciatura de Ciències Polítiques i de l'Administració, del primer ensenyament de la UAB que participa en el projecte de seguiment de plans de millora d'AQU Catalunya, projecte que s'emmarca en el procés d'avaluació transversal dels ensenyaments de Ciències Empresarials a Catalunya.

L'ensenyament es va avaluar durant el curs 1996-1997, i fruit d'aquest procés va resultar un Pla de millora del qual s'ha fet el seguiment. Durant els anys 1996-1998 l'Escola va viure un període de reformes institucionals, tant pel que fa a la implicació en el procés d'avaluació de la qualitat com en la reforma del pla d'estudis. Aquest període de reformes es va cloure amb l'aprovació d'un nou reglament que pretenia facilitar l'adaptació de l'Escola als nous reptes. El mes de maig de 2000 l'Escola va signar un contracte programa amb la UAB que prenia com a punt de partida les accions de millora proposades a l'informe final.

Cronologia del procés

Curs 1996-1997	Avaluació institucional de la qualitat	Autoavaluació	Juliol de 1996
		Avaluació externa	Maig de 1997
Curs 1998-1999	Elaboració i desenvolupament del Pla de millora	Abril de 1998	
Curs 2001-2002	Seguiment del Pla de millora	Autoavaluació	Febrer de 2002
		Avaluació externa	Desembre de 2002

L'avaluació interna de seguiment l'ha desenvolupada un Comitè d'Avaluació Interna (CAI) format per acadèmics, un estudiant i un representat del personal d'administració i serveis del centre, que han estat molt implicats a l'hora de posar en marxa les propostes de millora derivades de l'avaluació. En el Comitè d'Avaluació Externa (CAE) han participat un acadèmic i

un professional del món de l'empresa que havien participat en l'avaluació externa l'any 1997, juntament amb un acadèmic expert en metodologia d'avaluació de la qualitat. El CAE ha destacat que la transició resultant dels dos canvis en la direcció de l'Escola des de l'inici del procés d'avaluació ha estat positiva, i que els nous equips han assumit les conclusions de

l'anterior, per la qual cosa el Pla de millora inicial ha tingut la continuïtat adequada. En aquest sentit, ha assenyalat que l'informe intern de seguiment és un document clar i ben estructurat.

En general, el procés de seguiment s'ha desenvolupat d'una manera satisfactòria d'acord amb allò previst en la metodologia d'avaluació i amb un clima de col·laboració entre ambdós comitès.

Taula 1. Dades generals. Ciències Empresarials a la UAB. Cursos 1996-1997 i 2000-2001

	Curs 1996-1997	Curs 2000-2001
Alumnat		
Demanda en 1a opció (via d'accés PAU)	226	157
Alumnat total matriculat	1.360	1.503
Evolució de la matrícula i els grups*		
Alumnat per grup de 1r curs		
Teoria	118	131
Pràctica	64	55
Alumnat de nou ingrés per grup de 1r curs		
Teoria	nd	nd
Pràctica	nd	nd
Alumnat per grup de 1r cicle		
Teoria	106	114
Pràctica	71	59

*Dades del curs 1997-1998.

Nd: dades no disponibles

LA VALORACIÓ DEL PLA DE MILLORA INICIAL

El Pla de millora inicial es basa en l'actuació sobre cinc àrees específiques: relació amb l'entorn, infraestructures, professorat, recerca i docència, i estableix tres nivells de decisió: l'Escola, l'Escola en col·laboració amb la UAB, i la UAB. En aquest sentit, el CAE ha destacat que el pla afrontava els principals punts febles de l'ensenyament i que era conegut pels diferents col·lectius del centre.

Cal tenir present que, en general, el conjunt del sistema universitari català al final dels primers processos d'avaluació institucional de la qualitat de titulacions (1996-1997) disposava de mecanismes institucionals de disseny, negociació, desenvolupament i seguiment de la implantació dels plans de millora amb poc nivell de desenvolupament.

Globalment l'Escola valora molt positivament el Pla de millora i els resultats obtinguts, ja que la majoria d'accions proposades s'han dut a terme.

Relació amb l'entorn

S'ha dissenyat un programa de cooperació educativa universitat-empresa que ha permès fer pràctiques a 24 estudiants (dades del curs 2000-2001). Aquestes pràctiques, però, no computen com a crèdits de la diplomatura, ja que el pla d'estudis no preveu aquesta possibilitat. En opinió d'ambdós comitès, l'objectiu s'ha assolit. Tanmateix, en opinió del CAE, si aquestes pràctiques tinguessin assignat un nombre de crèdits, els nivells de participació serien diferents.

Pel que fa a la signatura de convenis amb institucions representatives de l'entorn, i amb l'objectiu de millorar la projecció institucional de l'Escola, s'han signat convenis de col·laboració amb entitats significatives de Sabadell com l'Ajuntament, el Banc de Sabadell, etc. a fi de potenciar la formació, la recerca i les pràctiques de l'estudiantat. Amb tot, els resultats assolits no han estat òptims, ja que la col·laboració entre les institucions no s'ha concretat prou.

Infraestructures

Pel que fa a les infraestructures s'ha impulsat una triple acció: ampliació d'aules i sales d'estudi, un servei de cafeteria provisional i la millora de l'entorn de l'Escola. En aquest sentit, les accions s'han dut a terme de manera satisfactòria; tanmateix, la millora de l'entorn de l'Escola demana, a parer del CAI, més implicació per part de l'Ajuntament de Sabadell.

D'altra banda, una de les línies de millora era l'ampliació de l'horari d'obertura de la biblioteca de l'Escola, per tal d'adaptar-lo a la demanda dels caps de setmana i dels períodes d'exàmens. Aquesta acció s'ha dut a terme de manera satisfactòria. Quant a l'equipament informàtic del professorat i del PAS, el Pla de renovació establert ha donat els resultats esperats i la millora ha estat substancial.

Professorat

En aquest àmbit l'avaluació havia detectat la necessitat de negociar amb la UAB la normalització de la plantilla de professorat associat, així com a l'augment del personal de suport departamental. En aquest cas, les accions no han donat els resultats previstos ja que la plantilla de professorat ha experimentat pocs canvis. Ara bé, pel que fa al personal de suport al professorat en els àmbits de gestió i recerca, s'han assolit els resultats esperats.

Recerca

L'avaluació havia detectat que el nombre de professorat doctor era reduït i que calia impulsar la realització de tesis doctorals. En aquest sentit, els diferents equips directius de l'Escola van negociar amb la UAB la possibilitat de promoure internament el professorat com a incentiu per a l'elaboració de tesis doctorals. Els resultats han estat assolits i el nombre de professorat doctor ha passat de 8 a 16.

Docència

En aquest àmbit, el Pla de millora ha impulsat un seguit d'accions orientades a posar en marxa cursos propedèutics per tal d'equilibrar el nivell d'entrada de l'estudiantat amb diferents currículums formatius. Aquest cursos es concentren a les àrees de Matemàtiques i Comptabilitat. En opinió d'ambdós comitès, es considera que l'acció ha estat realitzada. També s'ha impulsat un pla d'acollida al nou estudiantat amb iniciatives com ara un cicle de conferències i unes tutories individualitzades que s'han valorat positivament.

Pel que fa al rendiment acadèmic, l'avaluació havia detectat que era inferior a la mitjana de la UAB i que els darrers anys havia anat empitjorant. En aquest sentit, una de les accions que s'han posat en marxa ha estat la creació d'un grup experimental de Matemàtiques en règim no presencial per tal de resoldre el problema de la baixa assistència de l'alumnat a aquesta assignatura, i també s'han dut a terme estudis sobre el rendiment acadèmic de la titulació. El CAE, en el seu informe d'avaluació, ha valorat positivament la posada en marxa dels cursos propedèutics així com la creació del grup virtual de Matemàtiques.

**Taula 2. Resultats acadèmics (assignatures obligatòries).
Ciències Empresarials a la UAB. Cursos 1996-1997 i 2000-2001**

	Curs 1996-1997	Curs 2000-2001
1r curs		
Taxa d'èxit en la 1a convocatòria	69,2%	71,1%
Taxa d'èxit en la 2a convocatòria	60,9%	58,5%
Taxa de rendiment	65%	50,8%
1r cicle		
Taxa d'èxit en la 1a convocatòria	71,8%	66,4%
Taxa d'èxit en la 2a convocatòria	63,7%	62,7%
Taxa de rendiment	66%	53%
Persones titulades	186	176

Finalment, l'avaluació havia detectat una manca d'informació sobre la inserció laboral dels diplomats i diplomades en Ciències Empresarials. En aquest sentit, en el marc de l'Observatori de la Inserció Laboral dels nous titulats i titulades de la UAB, es va dur a terme, l'any 1999, una enquesta que ha permès conèixer el perfil diferencial de la persona diplomada en Ciències Empresarials. D'altra banda, a l'estudi d'AQU Catalunya sobre la inserció laboral dels graduats,¹ es conclou que en el cas dels diplomats i diplomades en Ciències Empresarials l'ocupació arriba al 93% i el nivell d'atur és del 4,7%.

LA VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ ACTUAL

La intenció d'aquest apartat no és fer una valoració exhaustiva, sinó apuntar els aspectes més rellevants destacats pels comitès d'avaluació.

Pel que fa al context es confirma la consolidació de l'Escola com a centre universitari de prestigi a Sabadell. El CAE ha destacat que els previsibles canvis en el marc normatiu universitari poden comportar la reconversió de l'actual estructura del centre en una facultat de la Universitat; ara bé, la indefinició actual pot representar un obstacle per a la posada en marxa del nou Pla de millora.

L'avaluació externa ha destacat com un punt fort el bon ambient i la predisposició vers la millora que es respira a l'Escola per tal de concretar la definició explícita dels objectius de la titulació, que encara resta pendent. Aquesta definició permetrà ajustar el perfil de formació que, segons l'estudiantat i el mateix CAE, és excessivament teòric i presenta certs dèficits en alguns aspectes pràctics com la informàtica de gestió i les eines comptables.

En relació amb el rendiment acadèmic, l'avaluació ha posat de manifest que els resultats són baixos, per bé que la comparació amb la resta d'escoles de Ciències Empresarials de Catalunya no és desfavorable. Hi ha a l'Escola un debat sobre la possibilitat d'aprofundir en una «via lenta» pensada per a aquell alumnat que compagina els estudis amb una feina de plena dedicació. Actualment aquesta via no existeix com a tal, però es conviu amb una situació en què una proporció significativa de l'estudiantat ha organitzat la seva pròpia via lenta, amb la qual cosa les baixes dades de rendiment cal contextualitzar-les d'acord amb aquesta realitat. En opinió del CAE, l'Escola hauria d'aclarir la seva política en aquest àmbit.

Taula 3. Dedicació docent del professorat. Ciències Empresarials a la UAB. Cursos 1996-1997 i 2000-2001

	Curs 1996-1997	Curs 2000-2001
Catedràtics/ques d'universitat	0	0
Professorat titular d'universitat	1%	2%
Catedràtics/ques d'escola universitària	14%	10%
Professorat titular d'escola universitària	46%	49%
Professorat associat	34%	31%
Altres	5%	8%

¹ AQU Catalunya: *Educació superior i treball a Catalunya*. Estudi de la inserció laboral dels graduats de les universitats públiques catalanes. Barcelona 2003.

El CAE ha destacat l'actitud receptiva del professorat i el bon ambient que presideix la relació professorat-alumnat a l'escola.

Tot i que la plantilla de professorat està cohesionada i vinculada al centre, i que ha augmentat considerablement el nombre de doctors i doctores, encara es manté una proporció de professorat associat molt alta.

LES NOVES PROPOSTES DE MILLORA

El nou Pla de millora s'ha elaborat seguint les recomanacions del protocol d'AQU Catalunya. D'acord amb el CAE, la proposta feta per l'Escola és adequada, ja que recull els principals reptes de futur. Si es considera el nombre d'accions que cal dur a terme, el CAE recomana que s'estableixi un ordre de prioritats per tal d'assegurar que les accions principals es duen a terme.

L'Escola es planteja la necessitat de reforçar les relacions amb l'entorn proper i, en concret, impulsar la formació continuada. Així mateix, es pretén millorar la formació de l'estudiantat a partir de la concreció dels objectius formatius del perfil professional dels graduats i graduades d'acord amb el marc que han establert les declaracions de Bolonya i Praga.

Pel que fa als recursos materials, el Pla de millora té com a objectiu l'ampliació del campus de Sabadell amb la millora i modernització de les aules d'informàtica i els equipaments en general.

Finalment, i pel que fa a l'apartat dels resultats acadèmics, es fa èmfasi en la necessitat d'emprar els mecanismes institucionals per conscienciar i posar en pràctica mesures a fi de millorar-los, com per exemple accions tutorialis directes, seguiment dels resultats per cohorts, i establiment de mecanismes d'avaluació conjunta dels resultats acadèmics de l'estudiantat de tercer curs.